

Doma in po svetu

PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV

Najmanj 192 ameriških vojakov ubitih v bejrutskem atentatu

BEJRUT, Libanon - Preteklo nedeljo zjutraj je bilo ubitih najmanj 192 ameriških vojakov, ko je muslimanski terorist eksploziriral bombo v veži poslopja, v katerem je bilo več kot 250 vojakov ZDA. Bomba je bila v tovornjaku, ki ga je terorist pripeljal na bejrutsko letališče brez ovire. S tovornjakom je terorist vdrl skozi prednja vrata poslopja v vežo, kjer je bombo, ki naj bi imela do tisoč kilogramov eksploziva, eksplozirala. Poslopje se je v hipu zrušilo.

Dve minuti kasneje je drug terorist izvršil podoben atentat na poslopju, v katerem so spali francoski vojaki. Tudi tu je atentat uspel, ubitih je najmanj 23 francoskih vojakov, več jih je pa ranjenih. Včeraj je kraj atentata obiskal sam francoski predsednik Francois Mitterand.

Reševalci še iščejo pogrešane vojake, nimajo pa več upanja, da bodo koga od pogrešanih našli živega. Ranjeni vojaki so sedaj v vojaških bolnišnicah v Nemčiji in Angliji, nekaj jih je še na bojnih ladjah v bližini Libanona.

Najnovejša poročila, ki prihajajo iz Bejruta danes zjutraj, trdijo, da so ameriški in drugi vojaki mednarodne mirovne enote v Libanonu v stanju najvišje pripravljenosti. Kot kaže, so obveščevalci opazili trije sumljive tovornjake, ki jih vozijo neznanci po cestah v bližini bejrutskega letališča. Omenjene tovornjake opazujemo, pravijo v ameriškem poveljstvu v Bejrutu, in smo jim pripravljeni preprečiti prihod na letališče.

Atentat hud udarec za predsednika Reagana in njegovo politiko do libanonske krize

Politični analitiki v Washingtonu soglašajo, da pomeni atentat na ameriške vojake v Bejrutu hud udarec za Ronalda Reagana in njegovo politiko do Libanona. Osebo je bil Reagan zelo prizadet, ko je izvedel za število ubitih in ranjenih vojakov. Dejal pa je, da bodo vojaki ostali v Libanonu in da bo njegova politika ostala nespremenjena.

Včeraj je Reagan sprejel v Beli hiši skupino 75 novinarjev, ki delajo za liste v raznih zveznih državah ZDA. Dejal je, da je Libanon zelo važen za interese ZDA. Libanon ne sme priti pod kontrolo sil, ki so nam in Zahodu sovražne. V nevarnosti bi bil naš položaj na Srednjem vzhodu ter predvsem naftna polja na območju Perzijskega zaliva.

Dobro poučeni viri v Beli hiši priznavajo, da bo imel predsednik težko nalogo v naslednjih dneh in tednih, ker bo vedno več kritikov njegove politike, predvsem v zveznem kongresu, kjer mnogi že zahtevajo temeljito preiskavo ne le atentata samega, marveč ameriške politike do Libanona. Opažovalci Reagana pravijo tudi, da ga niso nikoli videli tako utrujenega in prizadetega, kot v zadnjih treh dneh.

V zveznem kongresu zahteve za preiskavo ter za odhod ameriških vojakov iz Libanona

Mnogi člani kongresa sicer obsojajo atentat v Bejrutu, zahtevajo pa pojasnilo od Reaganove administracije, zakaj so vojaki ZDA sploh v Libanonu. Čeprav trdijo, da ne bi smele ZDA prepustiti zmago teroristom, zahtevajo tudi, naj pridejo vojaki domov, ker nimajo jasne ali koristne vloge v Libanonu. V intervjuju za ABC televizijo preteklo nedeljo, je bivši državni tajnik Henry Kissinger dejal, da če je vloga vojakov v Bejrutu, da se branijo pred napadi, to lahko lažje sto-

rijo na svojem oporišču Camp Lejeune v Severni Karolini.

Najbolj glasni kritiki so demokrati, vendar se jim pridružujejo mnogi republikanci. Tako je vodja republikanske večine v zveznem senatu sen. Howard Baker (R. - Tenn.) priznal, da bo zvezni kongres zahteval temeljito preiskavo o ameriški vlogi v Libanonu. Vodja demokratske manjšine sen. Robert C. Byrd (D. - W. Va.) je rekel, da mora predsednik jasno povedati ameriškem ljudstvu, zakaj pošilja »njihove fante umret« v Libanon. Drugi demokrati sicer niso bili tako ostri, jasno pa je, da niso nič navdušeni nad Reaganovo politiko in bi bili najbolj veseli, če bi predsednik odpoklical vojake.

Neuradno je Reaganova administracija prepričana, da nosijo odgovornost za atentat elementi, ki so povezani z Iranom. O tem je najbolj jasno govoril obrambni tajnik Casper W. Weinberger, Reagan sam je pa bolj previden. Znano je, da se nahaja v Libanonu več Irancev ter da so nekatere muslimanske skupine v Libanonu tesno povezane s Homeinijevim režimom.

O kakšnih neposrednih ameriških ukrepih zoper Iran ni v Washingtonu nič slišati.

Radijska poročila z otoka Grenada danes zjutraj govorijo o »invaziji«

WASHINGTON, D.C. - Poročila, ki jih je slišati danes zjutraj po radijski postaji na otoku Grenada, kjer je pretekli teden prevzel oblast skrajno levičarski vojaški režim, govorijo o neki »invaziji«. Napovedovalka poziva Grenadčane, naj se borijo zoper te tujce. Vesti o tej »invaziji« niso potrjene, vojaški režim pa vse od prihoda na oblast trdi, da pripravljajo ZDA napad.

Reaganova vlada je res poslala manjšo mornariško enoto v bližino otoka Grenada. Na tem otoku je namreč do 1000 ameriških državljanov. Vojaško enoto ZDA sestavlja 1800 marinov, med njimi je tudi enota padalcev. ZDA pravijo, da bi šli vojaki v akcijo le, če bi bila varnost Američanov na Grenadi ogrožena.

Sovjeti govorijo o postavitvi novih misilov v Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaški

MOSKVA, ZSSR - Včeraj je sovjetsko obrambno ministrstvo objavilo izjavo, v kateri trdi, da so sovjetski strokovnjaki že začeli z vsemi potrebnimi pripravami za postavitve novih raket z jedrskimi glavami. Nove rakete naj bi bile postavljene v Vzhodni Nemčiji in Češkoslovaški.

Do tega koraka je prišlo, ker ZDA in druge NATO države vztrajajo pri načrtu za postavitve v Zahodni Evropi več sto novih misilov znamke Pershing II in »Cruise«, trdi sovjetska izjava. Namen sovjetskega ukrepa je vzdrževati »ravnotežje« med državami Varšavskega pakta in NATO, pripominjajo Sovjeti.

V Washingtonu je State Department odgovoril, da sovjetski ukrep ne pomeni nič novega. Sovjeti stalno posodablja svoja orožja, pravi State Department, torej bi do namestitve teh novih raket vseeno prišlo. S svojo izjavo skušajo Sovjeti vplivati na protijedrsko gibanje v ZDA in Zahodni Evropi, njihova politika glede vojaške usposobljenosti pa je povsem nespremenjena, trdi izjava State Departmenta.

Ta teden je bilo v ZDA in posebno v Zahodni Evropi več demonstracij proti postavljanju novih ameriških raket.

Iz Clevelanda in okolice

Štajerci in Prekmurci vabijo na martinovanje—

V soboto, 5. novembra, priredi Štajerski in Prekmurski klub svoje tradicionalno martinovanje in sicer v avditoriju pri Sv. Vidu. Vstopnice lahko dobite pri odbornikih.

Belokranjsko martinovanje—

V soboto, 12. novembra, priredi v SND na St. Clairju svoje martinovanje Belokranjski klub. Nastopili bodo tudi Fantje na vasi. Vstopnice so po \$12 na osebo. Pokličite 481-3308 ali 289-0843.

Sestanek—

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti v Collinwoodu vabi na sestanek, ki bo v četrtek, 27. oktobra, ob 7. uri zvečer v šolski dvorani. Ta sestanek je za starše otrok od 4. razreda dalje. Sestanek je važen, torej pridite!

Spominski darovi za študente—

Duhovni venec cvetja - za revne študente v Mohorjevih domovih - v spomin svoji pokojni sestri Elki Pretnar sta darovala pokojne brat Polde z ženo Ivanka \$100; pri krogelnju pa so še darovali krogelci \$100; potem so še po meni darovali v spomin umrli Elki: \$20 Ivan in Ani Hočevnar, po \$10 sestri Marjanca in Marija Mlinar, Ivanka in Matevž Tominec ter Marija in Blaž Vavpetič. Paula in Frank Pustotnik, Geneva, O., sta darovala \$100 v spomin na svoje pokojne starše, brate in sestre. Ivanka Cerar je poklonila \$10 v spomin na pokojno Marijo Tuljak.

Prav lepa zahvala izrekam vsem darovalcem v svojem imenu in v imenu Mohorjeve družbe J. Prosen.

Novemberfest pri Sv. Vidu—

V dneh 11., 12. in 13. novembra bo pri Sv. Vidu jesenski festival. V petek, 11. novembra, bo »Večer v Sloveniji« (večerja s plesom). Prireditelji pripravijo godba Markic-Zagger, Fantje na vasi in Kres. Vstopnice lahko dobite v župnišću in pri voditeljih pripravljalnega odbora: Stanu Kuharju, Jim Logarju in Louise Strauss. V soboto zvečer bo »Casino Night«, v nedeljo popoldne večerja, program, ki ga bo pripravila svetovidska šola, in žrebanje. Vabljeni!

Konvencija—

V nedeljo, 30. oktobra, bo v cerkveni dvorani pri Mariji Vnebovzeti konvencija Ohio-Michigan okrožja SZZ. Ob 10.30 bo sv. maša, ob tej priliki bo blagoslovitev nove zastave za podr. št. 10. Po maši bo obed in nato konvencija. Izvoljena bo predsednica za Ohio-Michigan okrožje. Vabljeni so članice vseh krajevnih podružnic. Za nadaljnjo informacijo lahko pokličete Ann Tercek na 261-3615.

Ogromen obisk—

Na Slomškovem kosilu preteklo nedeljo je bilo serviranih okoli 850 kosil, največ doslej. V današnji AD sta dve sliki o tem kosilu.

Primorci gredo v Toronto—

V soboto in nedeljo, 18. in 19. novembra, gredo člani Primorskega kluba na obisk v Toronto. Potovali bodo z avtobusi in je še nekaj sedežev prostih. Ako bi se radi pridružili, pokličete Jožeta Caha (261-5987), go. Dekleva (261-6746) ali Hermino Bonutti (831-1954) za informacijo.

Žalostno sporočilo—

V nedeljo, 23. oktobra, je v Rimu umrl Rev. France Dolinar. Priporčamo ga v molitev.

Zahvala—

Slovenska šola pri Sv. Vidu se zahvaljuje Mihelinovi potovalni agenciji na St. Clair Ave., ki je podarila šoli karte Slovenije in sicer za 7. in 8. razred.

75-letnica—

To soboto praznuje Baragov dvor št. 1317 Katoliških borštinarjev 75-letnico ustanovitve pri večerni maši, ki jo bo daroval škof Edward Pevec. Takoj po maši bo banket v avditoriju. Cena za večerjo in spominski dar je \$8. Za rezervacije pokličite Al Germ na 381-3958.

Spominski darovi—

Frank in Antonia Šega, Willoughby Hills, O. sta darovala \$30 Ameriški Domovino v spomin na pok. škofa dr. Gregorija Rožmana in dr. Mihe Kreka.

Jennie Marolt in Josephine Sadar, Cleveland, O. sta darovali \$10 v naš sklad v spomin na pokojne starše Jennie in John Znidarsic.

Frances M. Mavko, Marbehead, Mass. je pa darovala \$10 našemu listu v spomin na pok. očeta Valentine Mavko.

Vsem darovalcem se iskreno zahvaljujemo!

Zahvala—

Odbor staršev Slovenske šole pri Mariji Vnebovzeti se iskreno zahvaljuje za lepa darova Slovenski šoli g. Franku Sterletu, lastniku Slovenian Country House, in Belokranjskemu klubu. Bog povrni!

VREME

Pretežno oblačno danes z verjetnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 58 F. Spremenljivo oblačno jutri, zopet z možnostjo nekaj dežja. Najvišja temperatura okoli 50 F. V četrtek in petek deloma sončno z najvišjima temperaturama v srednjih 50-ih. Za petek napovedujejo možnos krajevne plohe.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — Editor

Published Tuesdays and Fridays except first two weeks
in July and one week after Christmas

NAROČNINA:

Združine države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za mesece
Kanada in dežele izven Združenih dežav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece
Petkova izdaja; \$15.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih dežav; \$20.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for 3 months
Fridays only: \$15.00 per year — Canada and Foreign \$20

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

No. 80

Tuesday, October 25, 1983

Libanon v močvirju

V mislih in v ustih vsega mednarodnega javnega mnenja je Libanon, majhna arabska država, ležeča severno od Izraela ob Sredozemskem morju. Je to dežela, katere ozemlje so po razkroju mogočnega otomanskega imperija ob koncu prve svetovne vojne dobili v upravo Francozi, ustvarili iz drobcev razsutega imperija 'Veliki Libanon' in ga proglasili za samostojno, neodvisno državo. Marsikateri državnik in zgodovinar misli, da je bila s tem storjena zgodovinska napaka, ker novi 'nation' ni bil sposoben samoupravljanja. Dobljena svoboda in neodvisnost je bila Libanoncem bolj v pogubo kot v korist. Že predsednik Eisenhower je pred dobrimi 25 leti poslal v Libanon ameriške marine, da so ustavili krvavo obračunavanje med avtohtonimi prebivalci te dežele in s tem preprečili razliv sovražnosti na druge države Srednjega vzhoda, kjer se je novo ustanovljena judovska država Izrael borila za svoj obstanek. Takrat se je ameriški poseg na ozemlju Srednjega vzhoda vsaj deloma posrečil brez pomembnih slabih posledic za Ameriko.

Bati se je, da je danes položaj v Libanonu in mejnih državah toliko drugačen, da pomeni vojaška intervencija Amerike zelo riskantno tveganje, ki vsak dan bolj potrjuje bojazen, da se bo težko izmotati in izvleči iz libanonskega močvirja. Libanon je namreč postal v zadnjih letih pravo politično in vojaško močvirje. Stara modrost ve povedati, da je reševanje iz močvirja zelo nevaren posel. Kajti reševalec, ki hoče nekoga izvleči iz blatne vode, se kaj lahko sam pogrezne v blato, če se v svojih naporih upa podati predaleč. In takšna je situacija Amerike v Libanonu.

Da bo ta trditev razvidna, si oglejmo libanonsko močvirje.

Danes je v Libanonu šest do zob oboroženih lokalnih vojaških enot, ki se med seboj vojskujejo in pobijejo. Tri so domačega izvora, namreč krščanski falangisti, mohamedanski družji (Druse) in redna libanonska vojaška sila; druge tri pa so tujega izvora, namreč sirijske, izraelske in palestinske oborožene enote, ki delajo 'red' v tej nesrečni deželi. Če prištejemo še 'mirovne' posadke oboroženih ameriških marinov, francoskih, italijanskih in angleških vojaških enot, najdemo nič manj kot deset različnih malih armad na libanonskem ozemlju, vsaka z lastno komando in lastnimi načrti in cilji.

Kako je do tega stanja prišlo? Že dolgo divja v Libanonu oborožena državljanska vojska med kristjani in muslimani. Situacijo so izkoristili palestinski gverilci in se vgnezdili v Beirutu. Vsi dosedanja dobronamerni poskusi sporazuma so se izjalovili, to pa predvsem zato, ker krščanske falangiste podpira Izrael (z ameriško pomočjo), mohamedanske družje pa Sirija (s sovjetsko pomočjo). S to ugotovitvijo smo se dotaknili jedra nerešljive libanonske krize: naproti si sovražno stojita obe velesili — ZDA in ZSSR. Brez vsaj tihega sporazuma med njima v Libanonu ni rešitve. Da je to do te situacije prišlo, je brez vsakega dvoma kriva in odgovorna brez vojne napovedi in ameriškega pristanka izvedene invazije Izraelove bojne sile v Libanon, junija 1982.

Izraelski prvi minister Begin in njegov obrambni minister Šaron sta odločno verovala v moč puške in bombe pri reševanju zamotanih odnosov njune države s sovražnimi sosedi. Oba sta se seveda bridko motila, in oba svojo usodno napako bridko plačala. Ariel Šaron, vodilni strateg vojaškega vdora v Libanon je pod pritiskom, proti svoji volji, moral nasilno odsto-

(dalje na str. 4)

Ernest Majhenič umrl

MILWAUKEE, Wis. - V sredo, 12. oktobra 1983, v zgodnjih jutranjih urah, je v miru umrl Ernest Majhenič, pevo-vodja in organist cerkve sv. Janeza v Greenfieldu, Wis. Vsa župnija in še prav posebno slovensko čuteča, žaluje za njim. Cerkveni bulletin se je poslovilo od njega v slovenskem in angleškem jeziku dne 16. oktobra.

Za njim žaluje osamljena žena Rosina, družina in brat p. Pelagij Majhenič iz Lemonta. V četrtek, 13. oktobra, zvečer je bil pokojni Ernest Majhenič položen na mrtvaški oder pri pogrebem zavodu Jelenc na 2316 W. National Ave., kamor so ga hodili kropiti številni prijatelji in župljani ter izražati prizadeti družini sožalje. Njegovi zvesti pevci so mu pod vodstvom g. Leona Muškatevca lepo zapeli žalostinko Vigred se povrne...Al' prijatl'a sem nazaj nikdar več ne bo...

V imenu Triglava je za pokojnika zmolil tajnik Frank Menčak primerno molitev, v imenu slovenske skupnosti pa se je ginjen, lepo poslovil spodaj podpisani. Župnik p. Lovrenc Grom je nato ob asistenci p. Jožeta in p. Pelagija izmolil rožni venec za pokojnika.

Drugi dan, v petek, dopoldne ob 10.15 je pričel spreved s pokojnim Ernestom k cerkvi sv. Janeza, kjer je bila ob 11. uri sv. maša za pokoj njegove duše. Maševal je domači župnik p. Lovrenc Grom ob asistenci sledečih: p. Pelagija, p. Atanazija, p. J. Porpore, p. Benota, p. Tadeja ter Rev. dr. J. Goleta. Med mašo se je lepo poslovil v slovenskem jeziku pokojnikov rojak p. Atanazij,

Frank Kosmach je umrl

BERWYN, Ill. - V Fort Lauderdale, Florida je 6. oktobra umrl v Chicagu dobro poznani slovenski rojak Frank Kosmach ali Kosmačev Franci. Tako so ga klicali v otroških letih v njegovem rojstnem kraju v Selcih nad Škofjo Loko, kjer je bil rojen leta 1893.

Kot mlad deček je prišel k svojemu stricu v Chicago, kjer je pričel obiskovati angleške šole ter se učiti angleškega jezika. Leta 1913 je dobil službo pri St. Paul Credit Union kot knjigovodja. Ta posojilnica je bila takrat v kleti katoliške cerkve sv. Pavla na 2127 W. 22 Pl. v Chicagu. V tej službi je ostal do konca leta 1969, ko je šel v pokoj kot predsednik St. Paul Savings and Loan Association.

Iz skromne lokalne posojilnice, ki je imela leta 1945 3 milijone vlog, je pod Frankovim vodstvom kot predsednikom rastla in napredovala tako, da ima danes čez 2 milijardi vlog s 23 podružnicami in je tretja največja te vrste v državi Illinois.

Pokojni je bil zelo agilen tudi v drugih organizacijah, tako je leta 1955 prejel slovensko odlikovanje od Slovenskega radijskega kluba. Ko je šel

v angleškem jeziku pa njegov župnik p. Lovrenc Grom. Mašo le lepo spremljal pevski zbor pod vodstvom p. dr. Vendelina Špendova. Peli so pokojniku vedno priljubljene mašne pesmi, posebno je bila ganljiva Tebe Boga hvalimo, najljubša pa Marija skoz' življenje...

Po blagoslovu krste pokojnika se je spreved z mnogimi pogrebci začel pomikati proti pokopališču Sv. Križa, kjer je bil položen poleg svoje pok. žene Herte k večnemu počitku.

Udeležence pogreba je potem v dvorani sv. Janeza pogostil domači župnik p. Lovrenc s pomočjo žena cerkvenih organizacij.

Žalujoci so: žena Rosina, sinovje Ernest, Martin, Ciril in Vili z družinami, brat p. Pelagij Majhenič OFM, trije vnuki oz. vnukinje ter sorodniki v Sloveniji.

Poslovilni govor Franceta Rozine

Predragi! Zbrali smo se ob tej težki uri z Majheničevo užaloščeno družino, da se skupaj z njo poslovimo še enkrat od vsem tako dragega pokojnika Ernesta.

Vsako slovo je težko, težko še posebno zato, ker je bila pokojnikova pot vidnejša od tiste, ki so jih prehodili mnogi drugi ljudje. Luč sveta je Ernest zagledal 8. januarja 1915 pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah na Štajerskem.

Že v zgodnji mladosti je kazal velike talente za glasbo in petje. Kljub težkim finančnim razmeram doma, so ga dali starši na orglarsko šolo v Celje, ki jo je končal z odličnim uspehom. Postal je organist domače fare pri Sv. Troji-

v pokoj, sta se z ženo preselila na Florido. Skoraj vsako leto je pa obiskal Slovenijo. Tudi letos je bil kljub visoki starosti tam na obisku. Ob priliki obiska v Selcih, je natočil vodo iz reke Sore, ki teče mimo vasi, in jo prinesel s seboj v Ameriko. Tu je naročil, naj to vodo, ko bo on umrl, blagoslovijo ter s to vodo pokropijo njegovo truplo, ko ga bodo pokopali. Tudi ta želja mu je bila izpolnjena.

Njegovo truplo je bilo prepeljano v Chicago, kjer smo se od njega poslovili v Columbian pogrebem zavodu 9. oktobra. Pogreb je bil 10. oktobra iz cerkve St. Mary v Riverside, Ill. Veliko število prijateljev ga je spremljalo iz cerkve na pokopališče sv. Jožefa, kjer je poleg svoje žene Klare, ki je umrla pred par leti, našel svoj zadnji počitek.

Malo pred njegovo smrtjo smo prejeli vabila na praznovanje njegovega 90. rojstnega jubileja, ki bi naj bilo 27. novembra v Palmer House v Chicagu. Žal je nenadna smrt to praznovo preprečila.

Naj pokojni Frank počiva v miru božjem!

Njegov selški rojak
Ludvik Jelenc

ci. Vendar ga je notranja sila gnala dalje. S podporo dobrih in razumnih ljudi je odšel v Ljubljano na visoko glasbeno šolo. Po štirih letih je diplomiral z odliko.

Med študijem v Ljubljani je prevzel znani frančiškanski pevski zbor, ki so ga imenovali Sattnerjev zbor, ker ga je veliko let vodil znani skladatelj p. Hugolin Sattner. Za Ernesta je bila to velika čast.

Učitelj na konservatoriju je bil takrat ravnatelj kora msgr. Stanko Premrl, znan kot zelo strog, zahteven in natančen mož. Treba je bilo veliko dobre volje in napora, da je človek vzdržal in vztrajal. Ernest pa je na pobudo svojega brata-frančiškana p. Pelagija zbral vse sile in se pridno učil. S tem si je pridobil solidno podlago, na kateri je pozneje gradil in vodil zборе.

Prišla je druga svetovna vojna. Mnogo ljudi je bilo uničenih, pobitih ali pregnanih. Metej vojne tudi Ernestu ni prizanesel. Štajerska je bila priključena Rajhu. Ernesta so zaprli Nemci kmalu po zasedbi. V Celju, v zloglasnem zaporu »Starem piskru«, so ga zelo mučili telesno in duševno (tako je večkrat pravil). Končno so ga izpustili, a pod pogojem, da je za Gestapo podpisal, da se mu ni nič hudega zgodilo.

Odšel je na Koroško, kjer je delal na železnici. Po koncu vojne se ni hotel vrniti domov. Pridružil se je tisočem slovenskim beguncem na Vetrinjskem polju. Kot dober organist, je kmalu dobil mesto pevovodje pri fari Sv. Lenarta v Ziljski dolini, kjer je ustanovil krasen zbor. Ondotni pevci se Ernesta še danes radi spominjajo.

Ko je Amerika odprla svoja vrata beguncem, je tudi on z družino od dobrih ljudi dobil sponzorstvo za vselitev. Prišel je v Združene države — ne vem, točno kdaj — in bival z družino nekaj časa v Duluthu, Minnesota.

Ko so tu v Milwaukeeju pri Sv. Janezu po smrti č.g. Gabrovška faro prevzeli lemontski frančiškani, sta zdaj že oba pokojna p. Odilo in p. Alexander posredovala »Erniju« priiti z družino leta 1952 za organista k Sv. Janezu. Prišel je, zbral pevce in zbor vodil 31 let — vse do svoje prerane smrti. Poleg te službe se je redno zaposlil kot delovodja v trgovini, kjer se je pred par leti upokojil.

Zraven te dvojne službe je s svojim zborom prirejal številne koncerte narodnih pesmi tukaj in izven Milwaukeeja. Sodeloval je tudi pri drugih organizacijah. Bil je reden član in odbornik Triglava od vsega početka. Nobena društvena akademija, materinska proslava ali miklavževanje, nobena prireditve, ni šla mimo, da ne bi on sodeloval. Bil je velik dobrotnik-podpornik Misijonskega krožka tu, katerega ustanoviteljica je bila njegova prva žena Herta. Rad je podpiral Slovensko kulturno radijsko uro in bil član

(Dalje na str. 4)

Potopis

S sestro Albino v Kentucky, Tennessee in Alabamo

Z. U.

VII. del

Bardstown, Kentucky

(nadaljevanje)

Posebnost zase v Bardstownu je restavracija »The Old Stable« (stari hlev). Ta sicer nima zgodovinskega pomena, a jo moram omeniti, ker smo ta dan v njej večerjali.

Restavracija je na zunaj podobna boljšemu hotelu ali podobnemu zavodu; ko stopiš skozi vrata, se pa začudiš nenadni spremembi: stene so narejene iz na roko surovo žaganih desk, starih vsaj 100 let; med njimi so velike špranje, tla so pa prekrita s preprogami in s stropa vise lepi lestenci. Prostor je nepravilne, podolgovate oblike. Nekako na sredini dvorane je oder za godce, — spet zelo surovo zbi, kakor kaka farmarska drvarnica.

Lastnik restavracije nas je sprejel pred vhodom in vsakemu ponudil roko. Znotraj nam je povedal, da bo nočoj vsak sam kriv, če bo šel lačen domov. Povabil nas je k mizam, kjer so že bili pripravljene veliki kozarci z vodo in s precejšnjimi deli Greenlandskih ledenikov. Ne dosti manjši kozarci so bili napolnjeni z žganjem, poleg pa krožniki kruha in peciva.

Pri vходу je dobil vsak gost slamnik iz poliuretanske pene i pesmarico z naslovom: »Sing Along!« Na njej je bilo napisano: »This Song Book May be Purchased for \$1.00«, na steni pa: »Hat \$1.00«. Ah!, sem si mislil, tu smo pa padli v nastavljen past! Kaj vse nam

bodo vsilili, potem pa zahtevali, da plačamo?!

Na koncu dvorane je bilo razstavljenih 21 vrst raznih solat. Lastnik nam je povabil, naj si izberemo in naložimo krožnike po mili volji in če ne bo prvič dovolj, naj še pride-mo.

Ko smo malo pospravili solate, pa na drugi konec dvorane. Tam je imel črnc v fraku na mizi dvoje velikih stegen pečenke; eno goveje, drugo svinjske. Vsakemu je odrezal »generous piece«. Vsak je še lahko dodal kentuckijske piščančke (nekdo je vprašal, če so to vrabci) in druge mesnine ter še nekaj solat.

Ves čas večerje so nas zabavali lastnik in trije hillbillijski muzikanti, po večerji je pa lastnik povabil na oder še dva naša moža in dve ženski. Moškima je dal koničaste pastirske klobučke na glavo in palice z zvonce, ženskama pa slamnike z raztrganimi robovi in ropotuljice, kakršne imajo ciganke pri plesu. Več je njim, naj pomagajo godcem, nam pa, naj sodelujemo pri petju. Vnaprej je napovedoval, katera pesem iz »Sing Along« bo naslednja.

Pri ljudskem petju navadno pojem angelski glas, ta večer je pa rekla žena, da sem proti koncu že krepko pritiskal s pravim človeškim basom. Njena prva pohvala mojih pevskih sposobnosti! Nekaj časa je šlo, potem so se pa naše note obupno zmešale.

Med tem je prišla sestra Al-

bina k naši mizi in povedala, da vsak lahko vzame za spomin lepo barvani kozarec od žganja. »Kako, ko je še poln?« je vprašala soseda. »O, to je pa čisto enostavno.« Sestra je prelila žganje v skodelico za kavo in v napol prazen kozarec za vodo in zadrega je bila rešena.

Tako je kar naglo potekla poldruga ura. Treba bo zaključiti! Nocoj imamo na programu še eno točko: obisk gledališča v naravi, kjer kažejo vsak večer, razen v ponedeljek, spevoigro »The Stephen Foster Story«.

Na koncu se je lastnik zahvalil vsem in povedal, da ni treba nikomur nič plačati; vse gre v korist cerkve sv. Lovrenca v Newburgu. Torej še eno — prijetno — presenečenje.

Pred polosmo smo se odpeljali k naravnemu gledališču, ki leži v strmem bregu na posestvu nekdanjih Fosterjevih sorodnikov Rowanov. Amfiteater ima 1400 sedežev in pravijo, da so vsak večer zasedeni. Vsako leto ga obišče kakih 100.000 gledalcev.

Zakaj so bile Fosterjeve pesmi tako priljubljene? Zato, ker so bile živahne in času primerne. »Oh, Susanna« je bila natisnjena l. 1848, ravno po odkritju zlata v Kaliforniji. Že naslednje leto so jo tisoči Amerikanci, ki so se odpravili na zahod za svojo srečo, sprejeli za svojo koračnico na pohodu na zlata polja. Sprejeta je bila kot neuradna himna mlade kalifornijske države.

Malo manj kot 100 let pozneje je nastala v Beogradu vojaška popevka »Unter der Laterne«. Sprva so jo peli samo nemški vojaki, proti koncu vojne pa že tudi vojaki Nemcem sovražnih držav po vsem svetu. Zakaj? Ker je odražala čustvovanje vojaka v tujini brez deklet.

Kadar vidim v filmu ai na TV kojota, ki žalostno zavija in laja v luno, se vselej spominam na pesem »Marija, pomagaj nam v vojskinem času«, ki smo jo peli med vojno in revolucijo po Sloveniji. (Ni lepa ta primera, a se mi vedno vsiljuje.) Ker so morale biti župne cerkve ob sobotah zaprte, smo se zbirali po podružničnih cerkvah, vsako soboto v drugi, ter molili in peli.

Ljudje, ki so bili podnevi v večnem strahu pred preseljevanjem ali streljanjem talcev po Nemcih, ponoči pa pred partizani, ki so ropali živež in živino, »mobilizirali« (ugrabljali) in morili moške, niso videli na svetu nobene pomoči več. V obupnem strahu so se zatekali k edinemu upanju — k Mariji v nebesih. Danes, v drugačnih razmerah, ta pesem ni več aktualna.

Po naselitvi v Clevelandu sem hodil v večerni angleški tečaj. Učitelj, ki je imel nekaj pojma o nemščini in latinščini, se nam je menda hotel prikupiti z besedami: »English is an awfully crazy language« in z: »How stupid is the propaganda: Buy and Save! That's aimed at children! Be grown up! Don't buy! Save!«

Izreden uspeh Slomškovega kosila

Preteklo nedeljo je bilo v avditoriju pri Sv. Vidu vsakoletno Slomškovo kosilo, ki ga priredi Slomškov krožek. Obisk je bil največji doslej: serviranih je bilo okoli 850 kosil. Na sliki so PAVLA, IVAN in PETER HAUPTMAN. (Slika: Jim Debevec)

Učil nas ni samo jezika, ampak tudi petja. Kako lepa se mi je zdela: »Row, row, row your boat, gently down the stream...« Saj pove isto kot »Pesem čolnarja na Volgi«. Kar slišiš, kako se čoln približuje in oddaljuje.

Isti učitelj je pa tudi zahteval, da smo peli Slovenci, Hrvati, Litvanci, vsak svoje narodne pesmi. Po petju »Rože je na vrtu plela« in nekaj podobnih, je vprašala izobražena Litvanka (Litvanci so znani kot navdušeni pevci; pred vojno so prirejali koncerte na morskem obrežju, pri katerih je sodelovalo tisoče pevcev): »O čem pojejo te pesmi, ki so tako žalostne? Ali nimate nič bolj veselih? Pesem mora biti taka, da jo razumeš tudi, če ne poznaš besedila!« Nekdo je predlagal »Regiment po cesti gre« in »Ko študent na rajž gre«. Ti dve sta jo spravili v dobro voljo.

Ste že kdaj doživeli navdušenje ob petju starih slovenskih narodnih pesmi? Vse nekaj drugega je, če zapoje »Triglav, moj dom«, »Žabe« ali kako drugo moderno. Časi se spreminjajo.

So tudi pesmi, katerih besedilo nima nobenega pomena, pa so vseeno priljubljene — vsaj za kratek čas. Najina hčerka naju je ob svoji graduaciji povabila na zaključek

šole. Med sveto mašo so učence navdušeno prepevale neko pesem, v kateri se je pogosto ponavljala beseda, podobna španski »caramba«, a je zvenela bolj afriško, pa njenega pomena nisem razumel. Po maši sem vprašal hčerko, kaj pomeni ta beseda? »Nič!«, je rekla; »Kar tako; lepo se sliši«. Ali niso nekatere slovenske, kot: »Jaz pa ti, pa židana marelja«, ali: »Kolca so namazana, polka je ukazana«, prav take? Pojejo se navadno samo pod vplivom posebnega okolja.

Po pobožnosti v katedrali v Nashville, ko smo — kot navadno — začeli peti slovenske pesmi, sem opazil, da se je ena naših sopotnic namrdnila in oddaljila od skupine. Nič ji nisem zameril. Tudi jaz sem prej omalovaževal ali celo zaničeval hillbillijsko petje — ker ga nisem razumel. Ta večer v »Starem hlevu« sem pa ob pesmarici »Sing Along« vsaj deloma spoznal lepoto teh pesmi: so živahne in šaljive. (V pesmarici jih je 85.)

Koliko biserov je raztresenih po svetu, pa se ne potrudimo, da bi jih pobirali. Vsak je zaljubljen v svoje in ne vidi drugih. V Ameriki, kjer je toliko narodnosti, imamo največ prilike.

(Konec prihodnji torek)

VSEM PRIJATELJEM SLOVENSKEGA RADIO PROGRAMA V CHICAGU!

Vsakoletni slovenski radio festival v Chicagu se bo letos vršil, kakor vsako leto, v veliki svetoštefanski dvorani in sicer 29. oktobra. Prišel se bo točno ob sedmih zvečer.

Prvi del programa je posvečen pokojnemu predsedniku Slovensko ameriškega radio kluba in direktorja slovenske radio oddaje v Chicagu polnih 33 let, dr. Ludviku A. Leskovarju, ki je neumorno in požrtvovalno delal skozi vsa ta leta za ohranjanje in razširjanje slovenske kulture v Ameriki. Prerana smrt 6. julija tega leta nas je oropala stebra več pomembnih slovenskih organizacij, vendar je njegov zgled spodbudil tiste, ki so z njim delali, da nadaljujejo njegovo delo in omogočijo Slovencem širne okolice Chicage in države Illinois ohranitev slovenske besede in pesmi na čikaškem radiu.

Proslavitev 33-letnice slovenskih oddaj na čikaškem radiu bo spremljena z bogatim, izbranim in pestrim programom, ki bo kot po navadi — o tem smo prepričani — z navdušenjem sprejet od vseh prijateljev slovenstva. Cilj odbora in vseh nastopajočih je, da razveseli slovenske rojake in jim podari košček slovenske domačnosti.

Na programu bodo med drugimi nastopali naši priznani folklorni plesalci, priljubljeni ansambel »Glas Slovenije« in mladinski orkester pod vodstvom p. Vendelina. Prvič v Chicagu bo za ples in zabavo igral clevelandski orkester Jasmin ali Horizon. Ljubka gospodična Slovenskega dne Irena Gombač bo brala proklamacijo Slovenskega dne in guvernerjev razglas. Slovenske kuharice in natakariji bodo dobro poskrbeli za svoje goste.

Torej na veselo svidenjel

ODBOR SARC

VOLIVCI RICHMOND HEIGHTS!

GLASUJTE ZA SPODAJ NAVEDENE DEMOKRATSKE KANDIDATE
Delujmo za napredek našega mesta!

Volite v torek, 8. novembra!

X	MICHAEL DESAN, Mayor
X	WILLIAM T. ZAFFIRO, Council President
X	JOSEPH CELESTINA, Council at Large
X	DONALD COSTELLO, Council at Large
X	MARCIA STARKEY-MORGAN, Councilwoman, Ward 1
X	GABRIEL L. MELLINI, Councilman, Ward 2
X	FRANK L. LENTINE, Councilman, Ward 3
X	PAUL LOGRASSO, Councilman, Ward 4

S. A. Radio Club

PRESENTS

Slovenian Day Festival

33rd Anniversary of Lud Leskovar's
Slovenian Radio Program

Featuring

LUD LESKOVAR TRIBUTE
S.A.R.C. FOLK DANCERS
"GLAS SLOVENIJE"
ANSAMBEL HORIZON
OF CLEVELAND
Gospodična Slovenskega dne
Admission \$6.00

Saturday Evening October 29, 1983

St. Stephen's Hall, 1835 W. 22 Pl.

Chicago, Illinois

»Slovenska pesem« se zahvaljuje

CHICAGO, Ill. - Z veseljem in zadovoljstvom sporočamo vsem dobrotnikom, da je oktobrski »Walk-a-thon« in piknik, katerega je priredil zbor »Slovenska pesem« z namenom, da zbere denar za pomladanski koncert v Torontu, vsestransko lepo uspel. Nabrali smo dosti več kot smo pričakovali, zraven smo pa imeli veselje, hec in ponos. Privabili smo res lepo število naših rojakov, katerih obrazi so odsevali samo dobro voljo. Hvala Bogu za nam naklonjeno vreme in iskrena hvala vsem, ki so na kateri koli način pripomogli k uspešnemu dnevu.

Zelo razveseljivo je dejstvo, da so naši ljudje tako nesebični in nad vse radodarni. Ko smo iskali pokrovitelje oz. sponzorje za hojo, nas je vsakdo rade volje podprl in obljubil ne le po par centov na miljo, marveč po pol dolarja, dostikrat tudi cel dolar in še celo pet dolarjev. Veliko je pomagalo tudi to, da smo dobili pomoč od vseh — pri sosedih, sorodnikih, oddaljenih znancih, v službi ali šoli, dostikrat čisto od neznancev. Vsem in vsakemu posebej se ne moremo zahvaliti. Hočemo pa javno izraziti, da smo iz srca hvaležni vsem, ki so nas pod-

prli.

Razveselili smo se tudi sodelovanja naše mladine. Kdo bi verjel, da toliko zmorej? Kar šestnajst članov se je odpravilo od sv. Štefana v Chicago in vsi so primarširali prav do Baragovega doma v Lemontu. Sredi poti se jim je pridružilo še šest članov in zadnjih šest milj še dvanajst. Precej od teh je delno teklo, eden še celo vseh 22 milj. Nekateri so potem celo popoldne plesali ali se podili za žogo. Lahko vidite, zakaj smo ponosni!

Ponosni smo tudi na naše delavce, ki so skrbeli za jedajo in pijačo. Obiskovalci se niso mogli načuditi odličnim svežim pečenicam. Kje se take klobase kupijo? Prav nikjer! Kacinovi so jih doma naredili.

Višek našega popoldneva je gotovo bila godba »Glas Slovenije«. Kako prijetno so njihove melodije odmevale po lemontskem griču. Zelo smo hvaležni Arkotovemu Janezu in njegovi skupini, saj so celo popoldne zastoj igrali.

Ko tole pišem premišlujem, kako zares majhna je slovenska skupina v Chicagu, vendar še kar precej zmoro. Imamo dober zbor, slovensko šolo, odlično folklorno skupino in še cel kup organizacij delavnih na raznih področjih. Nobenega se nam ni treba sramovati, čeprav dostikrat zgleda, da ne naredimo dovolj in se velikokrat premaj skupaj vzamemo. Smo pač ljudje in vsak po svoje vse ve in zna.

Na misel mi pride zgodnica o prstih. Kazalec se hvali, da je najbolj potreben, ker je kažipot in največ naredi. Sredinec je največji od vseh; gotovo je

Ernest Majhenič umrl

(nadaljevanje z 2. str.)

Društva Presvetega srca Jezusovega (Holy Name Society). Vedno je imel odprte roke in srce za vsako dobro stvar.

Luč tega zemškega življenja Ti je prerano ugasnila — prerano po naše mišljeno. Bog pa, ki je dober Oče, Ti je prižgal novo, večno luč, ki ne ugasne nikoli. Bil je pevec in kot tak prepevaš zdaj z angeli svoj Te deum laudamus Dominus... In Marija skoz' življenje voditi srečno znaš, katero si tako rad in tolikokrat s svojim zborom pel, naj zdaj hiti na pomoč tako osamljeni ženi Rosini in ostali družini!

Počivaj v miru, dragi Ernest!

(Govor Franceta Rozine na predvečer pogreba Ernijsa Majheniča v Jelenčevem pogrebem zavodu v Milwaukeeju 13. okt. 1983.)

France Rozina

Libanon v močvirju

(Nadaljevanje z 2. str.)

piti kot obrambni minister; njegov vladni šef Menahem Begin pa je ob spoznanju, kako globoko je zavozil Izraelovo politiko v nepopravljivo nesrečo, telesno in duševno zlomljen sam odstopil z izjavo, da ne more več naprej.

Izkazuje se namreč vsak dan bolj jasno, da je bil vojaški vdor v Libanon od strani Izraela zgrešen korak, ki je potegnil v libanonsko politično in vojaško močvirje Izrael in — posredno — Ameriko, a največ koristil glavnemu nasprotniku, Siriji in — posredno — Sovjetski zvezni. Vse tisočere človeške žrtve izraelskega vdora so padle na ramena Judovstva kot veliko moralno breme, med tem ko so rezultati tega vdora negativni za Izrael in za Ameriko, pozitivni pa za Sirijo in Sovjete. Kako si je taka glava kot je Šaron mogla zamisliti z napadom na Bejrut uničenje Arafatovih gverilskih odredov? In si s posebno pogodbo pridobiti ali celo podrediti to z državljanstvo vojsko notranje razbito arabsko državo za zaveznika? In to ob dejstvu, da so obširne pokrajine Libanona pod oblastjo sirijskega predsednika Assada, vernega vazala Moskve, ki ga bogato zalaga z najmodernejšim orožjem? Ali niso bile to iluzije in sanje v moč puške zagledanih izraelskih državnih krmarjev?

Kar je ostalo, je neprehodno močvirje libanonske stvarnosti.

K temu močvirju je Izraelcem uspelo pritegniti elitne bojne odrede Združenih držav, ki naj bi 'pofiksali' judovsko polomijo. Najprej so prišli marini v Libanon, da so nadzorovali umik palestinskih gverilcev iz Bejruta; med tem je bil insceniran pokol v taboriščih Palestinev in marini so se vrnili kot 'mirotoporci'. Ko to pišem, se lahko reče, da je položaj v Libanonu brezupen. Vsako premirje, ki se ga nihče ne drži, je brez pomena. Kaj naj napravita ameriški predsednik in kongres sedaj, ko je po krivdi Izraela Amerika globoko zapletena v libanonsko krizo? Pogajanja s Sirijo, ki podpira vojaško in politično družo in Palestine, nimajo izgleda na uspeh, če Moskva ne spremeni svoje politike. Krvavo medsebojno obračunavanje med falangisti in druzi, rojeno iz globokega sovraštva, bi bilo mogoče ustaviti samo s silo. Ali naj marini posežejo vmes in jih razorožijo? Nesmisel! Ali naj se mirotvorne trupe štirih zahodnih demokracij umaknejo in Libanon prepusti svoji usodi? Katastrofa! Razvoj gre ravno v nasprotno smer. Vedno bolj so zapletene zahodne mirovne edinice v bojne operacije z uporabo bojnih letal in bombardiranjem vojnih ladij.

Ali torej ni rešilnega izhoda? Ta pisec ga ne vidi, in tudi ni še nikjer bral, da bi ga kdo predlagal, razen diplomatskih pogajanj, ki pa trenutno nimajo izgleda. Toda rešitev se mora najti. Utegne se nekaj nepredvidenega zgoditi, kar bo situacijo popolnoma spremenilo. Da bi le do tedaj Amerika in njeni zavezniki ne zašli predaleč v libanonsko močvirje, da jim ne bi to pogoltnilo njihovih trup in načrtov.

L. P.

(Ta zanimiv uvodnik je bil pripravljen pred grozljivim atentatom na bejrutskem letališču, v katerem je bilo ubitih najmanj 191 ameriških vojakov. Prepričan pa sem, da vam bo uvodnik pomagal k boljšemu razumevanju libanonske tragedije. Ur. A.D.)

on najpomembnejši. Ampak prstanec je najlepši, saj nosi dragocene prstane. Mezinca je najmanjši — ljubljeneček, brez posebnega truda oboževan od vseh. Palec se pa razjezi. Saj so vendar vsi potrebni in vsak po svoje pomembni. Tudi ljudje smo tako. Vsak po svoje smo talentirani in zmožni, a nobeden ni za vse pripraven. Drug drugega potrebujemo, ker le v skupnosti je moč in naša bodočnost.

Za »Slovensko pesem«

Krista Arko

MALI OGLASI

DELO DOBI

Mehanično sposoben mlajši moški, za strojno delo in delo v skladišču. Začel bo delni čas — z možnostjo polnega časa. Kličite 391-4069. (80-83)

FOR RENT

Euclid area - Taking applications

Beautiful dbl. home, 2 bdrms. down, din. rm., lge. kitchen, fam. rm., basement, gar., appliances, cen. air., park-like setting, no pets. Shown by appt.

531-4993 or 382-1773

(79-80)

T.K. General Contractors

We do all carpentry, painting, wall covering, electrical, plumbing, carpeting, roofing and driveway jobs.

TONY KRISTAVNIK, Owner

831-6430

(X)

Lot for Sale
Willoughby Hills. Eddy Rd.
831-5693 (78-79)

Apt. for Rent

Furnished 3 room apt. 1 person. References. Near St. Vitus parish. 431-2674. (78-81)

For Sale By Owner

8 room bungalow, off Grovewood area. Call 481-0061. (80-83)

WANTED

Electrician for small job. Call 481-4712. (80-81)

HOUSE FOR SALE

863 E. 218 St.

Euclid

2 bdrm solid brick. \$65,000. Call 531-3148. (80-83)

FOR RENT

St. Vitus area. For older single person. 3 room suite, bath & basement. Call 881-2735 after 5 p.m. (X)

FOR RENT

5 rms., 2 bdrms., carpeted, up, insulated. E. 71 St. near St. Clair. Security and references. — 321-3907 (X)

Apt. for Rent

4 rooms unfurnished apt., E. 71st St. No children. Call 432-0308. Bedroom set for sale. Good condition. Call 432-0308. (78-81)

Keep Judge PHILLIP E. PARISI

ON THE Cleveland Municipal Court Bench

1) — Rated qualified by the Cuyahoga County Bar Association

2) — A.F.L. - C.I.O.

3) — Cleveland Ward Clubs:

Ward 11, Ward 15,
Ward 17, Ward 18, Ward 20, 21

Keep Honesty, Intelligence, and Integrity in
the Cleveland Municipal Court

Paid by Judge Phillip E. Parisi for Cleveland Municipal Court Com.
Mary P. McGowan, Treas./1801 E. 12 St., Suite 1218, Cleveland, Ohio 44114

Grdina Pogrebna Zavoda

531-6300

431-2088

17010 Lake Shore Blvd.

1053 E. 62nd St.

Grdina Trgovina S Pohištvom

531-1235

15301 Waterloo Rd.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

10. KOROŠKI VEČER

10. Koroški večer je že v domovini. Med vsemi je zavzel kar častno mesto. Z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo, ki jo dajeta odboru za te večere g. Frank in ga. Mara Osredkar, je tudi letošnji koroški večer lepo uspel, tako po udeležbi kot po čistem dohodku.

Koroški večeri v Torontu so na prvi pogled nekaka nabiralna akcija za slovenske študente na Koroškem. Ni pa ta večer samo nabiralna akcija, je prijeten kulturni večer združen z družabnostjo. Vsako leto zbere od 300 do 500 ljudi, ki so re pripravljeni podpreti slovenstvo na naši severni meji, da slovenska Koroška ne umre.

Velika dvorana pri Brezmadežni s čudodelno svetinjo je bila v soboto, 15. oktobra, kar lepo polna. Večer je spretno vodil g. Ludvik Stajan. Mladina je udeležence postregla z okusno in obilno večerjo. Po večerji je č.g. Tine Batič označil pomen večera in je povedal, da so dosedaj vsi ti večeri in

akcije okoli njih, spravili skupaj že 50.000 dolarjev, ki so odšli na Koroško v pomoč slovenskim študentom, za katere skrbi Mohorjeva Družba — pravilno »Družba sv. Mohorja«. Ko je omenjal sodelavce pri teh večerih, za katere daje župnik č.g. Janez Kopač zastojn prostore, je naštel tudi vse govornike: č.g. J. Kopač, g. P. Markeš, dr. A. Kuk, prof. dr. Lojze Ambrožič, g. L. Klauž, dr. P. Klopčič, dr. P. Urbanc, dr. S. Bah, škof dr. A. Ambrožič in, na letošnjem, župnik č.g. Franc Hudl.

Glavni govornik na letošnjem KV bi moral biti msgr. dr. Janez Hornböck, ravnatelj Mohorjeve družbe. Zdravnikov nasvet pa ga je zadržal doma. Namesto sebe je poslal župnika č.g. Franc Hudl-na. Ko je ta stopil na oder, ga je dvorana navdušeno pozdravila. Govornik je svojim besedam pozdravov s Koroške in zahvale prebral tudi pismo ravnatelja msgr. Hornböcka, ki ga objavljamo posebej. Vsebinsko pisma in govornikove besede so navzoči sprejeli z burnim

aplavzom.

Iz tega kulturnega dela večera, zlasti iz ravnateljvega pisma, je bilo jasno razvidno, da slovenstvo na Koroškem »živeti hoče« in da je slovenstvo v Kanadi pripravljeno temu življenju pomagati.

Kulturnemu delu je sledil družabni del večera. Orkester »Iskre« je dajal ton tej družabnosti. Od miz je dvignil udeležence, da so se sprostili v plesnem nihanju telesno okrepčani po obilni večerji, duhovno pa po kulturni pobudi.

Med plesnim odmorom je g. Ludvik Stajan s posebno komisijo izvedel žrebanje dobitkov, kar je večer še posebej poživilo. S prodajo srečk, vstopnic in s posebnimi darovi je deseti Koroški večer prinesel čistega \$8.000.00. To je lepa finančna pomoč slovenskim študentom na Koroškem, da bodo verni in zavedni Slovenci tam vedeli, da imajo v Kanadi mnogo prijateljev in da bodo vedeli, kdo so ti prijatelji, saj so preko Koroške prišli v Kanado.

Por.

Pismo ravnatelja Družbe sv. Mohorja, prelata dr. Janeza Hornböcka

Dragi udeleženci 10. Koroškega večera, spoštovani odbor!

Kako rad bi bil med vami! Iz srca bi se rad zahvalil preč. sobratu župniku Kopaču in vsem odbornikom in tistim, ki so pred 10 leti zamislili Koroške večere, in končno vsem dobrotnikom Družbe sv. Mohorja v Celovcu, vsem prijateljem in zlasti vsem udeležencem letošnjega Koroškega večera.

Nad 35 let že delam za Družbo sv. Mohorja v Celovcu. Bili so veliki uspehi, veliko božjega blagoslova, veliko veselja. Bilo je pa tudi veliko bridkih ur, skrbi in marsikatero razočaranje. Vse to delo sem vršil poleg skrbi za faro in do lanskega leta tudi za dekanijo. Izčrpal sem se, postal sem utrujen. Zdravnik v Št. Jakobu mi je odsvetoval potovanje v Ameriko.

Gospodarske skrbi za Mohorjevo sem oddal odborniku dr. Antonu Korenu, ki kot moj namestnik vodi tudi zidanje novega fantovskega doma sv. Modesta. Povezavo z Ameriko in Kanado pa je prevzel g. župnik Franc Hudl kot tajnik Družbe. On vam prinaša v imenu Družbe pozdrave in zahvalo.

V zadnjih mesecih smo sestavljali s sodelavci zbornik, v katerem je zajeta in podana zgodovina Družbe sv. Mohorja. Bolj in bolj sem spoznaval, da je naša Družba v vseh teh 130 letih v resnici velik kup dobrih volj, dobrih volj ustanoviteljev: škofa in božjega služabnika Antona Martina

Slomška, celovškega škofa dr. Valentina Wiery-ja in njegovih sodelavcev profesorjev Andreja Einspielerja in Antona Janežiča. Knjiga »130 let Družbe sv. Mohorja v Celovcu« obsega 200 strani koledarskega formata in je del knjižnega daru za leto 1984. Knjižni dar je dotiskan in se v teh tednih razpošilja po širnem svetu.

Častne vrste imen poverjenikov, duhovnikov in laikov, dosmrtnih in letnih udov iz vsega slovenskega ozemlja prinašajo vsako leto Koledarji Družbe v svojih seznamih. Bilo jih je leta 1918 90.512. Ni bil to velik kup dobrih volj rajnih udov naše bratovščine! Prav je, da se jih hvaležno spominjamo.

Dolga je vrsta priprošnjikov in mohorjanov v nebesih pri Bogu. Vsako leto so prebirali mohorjeve knjige. Molili so iz molitvenikov, ki jih je izdajala Družba. Mohorjeve knjige so oblikovale njih zasebno in družinsko življenje, njih versko in kulturno udejstvovanje. V resnici, namen Družbe je vedno bil in je še danes: »Vzgoja slovenskega ljudstva v duhu krščanskih kulturnih načel; skrb za njegovo umsko in srčno izobrazbo, da se na ta način ohrani katoliška vera med Slovenci«. Tako se še danes in že nad 130 let glasi člen 3 Pravil Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Spominjam se številnih odbornikov, poverjenikov in mohorjanov, ki so leta in leta zastojn delali in še delajo in ga (dalje na str. 6)

VABILO NA PROSLAVO

Slovenskega narodnega praznika

V soboto, 29. oktobra 1983, bomo Slovenci v Velikem Torontu proslavili slovenski narodni praznik

»29. OKTOBER«.

Spored proslave:

Ob šestih zvečer bo v cerkvi Brezmadežne s čudodelno svetinjo sv. maša, ki jo bo »za srečo in pravično bodočnost slovenskega naroda« daroval škof dr. Alojzij Ambrožič.

Po sv. maši bo v dvorani kulturni večer: Predavanje, pesem, deklamacija in razgovor ob čaju ter pecivu.

S svojo udeležbo pokažimo slovensko domoljubno zavest!

Vabi in kliče »na svidenje«,

Slov. Kanadski svet

IZ ONTARIJA

Dvestoletnica

Provincia Ontario, ki danes šteje kakih osem in pol milijona prebivalcev in meri 412.582 kvadratnih milj, bo v letu 1984 praznovala svojo 200-letnico. Ne bo to slovesno spominjanje kakega velikega zgodovinskega dogodka, kake vojaške zmage, ustavnega akta ali česa podobnega. Bodo pa prebivalci te dežele, ki izhajajo s šestih kontinentov, skupaj slavili 200 let trajajoče sožitje, napore, delo in prizadevanja, kar vse je ta del Kanade pripeljalo do današnjega blagostanja in moči.

Počastili bodo preteklost, pozdravili sedanost in izrekli dobrodošlico bodočnosti.

Ni rečeno, da pred 200 leti ni bilo nikogar na zemlji, ki se danes imenuje Ontario. Pravi jo, da so prvi Eurazijci prišli v severno Ameriko že pred 20.000 leti. Dokazi o bivanju ljudi v Ontariju segajo nazaj 10.000 let, takoj po umiku ledenikov. V 17. stoletju so že prišli v te kraje francoski raziskovalci. L. 1637 so francoski jezuiti ustanovili blizu Midlanda misijonsko postojanko »Sveto Marijo med Huronci«.

Prihodnje leto pa bo poteklo 200 let, odkar je prišla iz Amerike večja skupina in sicer 7500 »Loyalistov«, to je ljudi, ki so med ameriško revolucijo ostali zvesti angleškemu kralju. Bili so to farmerji, obrtniki in lovci z družinami. Bili so to ljudje vajeni dela, reda in vdani pokorščini zakonom. Večina njih je bila rojenih v Ameriki in so bili potomci Angležev, Škotov, Ircev, Nemcev, Nizozemcev; med njimi so bili tudi pravi Amerikanci in Afričani.

Tako se je s prihodom Loyalistov začelo naseljevanje in s tem kultiviranje zemlje današnjega Ontarija, ker so ti prinesli s seboj življenjske izkušnje, smisel za red in spoštovanje zakonov. Njim pa so v 200 letih sledili drugi vseh mogočih ras in ver.

Proslave 200-letnice bodo zadevala ljudstva pod geslom: »Skupaj proslavljamo«. Tako že nastajajo odbori po mestih, trgih, vaseh, v skupinah in okrajih, ki načrtujejo proslave, vsak v svojem smislu in okusu. Vlada bo v glavnem dajala nasvete, pobude in, če je treba, tudi pomoč. Od svoje strani je vlada ustanovila:

1. — Odbor 8 ministrov, ki ga vodi sekretarka za socialni razvoj hon. Margaret Birch. Odbor bo pripravil vladne proslave in podpiral krajevne odbore pri njih delu.

2. — Imenovana je bila posebna komisija, v kateri je 41 znanih osebnosti iz različnih strok in iz različnih krajev. Ta komisija neplačanih prostovoljcev bo svetovala vladi in širila med ljudi idejo 200-letnih proslav.

3. — Provincia je v svrhu proslav razdeljena na osem področij, ki imajo sedeže v: Sudbury, Thunder Bay, Otavi, Peterborough, Barrie, Hamilton, London in Metro-Toronto. V vsakem področju je ime-

(dalje na str. 6)

Slovenski

Oktoberfest

TORONTO, Ont. - Slovensko lovsko in ribiško društvo iz Allistona je letos ponovilo jesensko slavlje na svojem imetju. Našim lovcem se mora priznati, da postajajo v organizaciji takih zabav vedno boljši. Program, ki ga je vodil poznani podjetnik g. Miro Rak, se je razvijal hitro in zanimivo, nihče se ni dolgočasil.

Med govorniki, vsi kratki in jedrnat, so bili županja predmestja Mississauga, zastopnik iz Allistona, predsednik društva g. J. Avsenik ter še člana J. Čadež in A. Weibl. Slednji je celo sestavil lepo pesem na čast lovcem, nad katero smo se vsi zabavali. Za čast Miss Oktoberfest in za prav lepe nagrade se je potegovalo 11 deklet v narodnih nošah. Gdč. Briceva je odnesla prvo mesto. Še posebej je treba pohvaliti dobro hrano in hitro postrežbo.

Za razliko od spominske proslave in križevega pota letos v jeseni v Midlandu, kjer naši duhovniki za čuda niso bili prisotni, se je ta veselica v Allistonu začela s sv. mašo, ko jo je daroval Rev. T. Zrnc.

Lovci so dobili za to priliko orkester Henček in njegovi fantje iz Slovenije, ki je prav dobro igral, četudi pravijo, da so slovensko-kanadski ansambli vsaj tako dobri. Mogoče je ta obisk iz domovine bil razlog, da smo v morju zastav, lovskih in kanadskih, pogrešali slovenske. Pa da ja ni našim pogumnim lovcem padel pogum v hlače? Brez simbola slovenstva pač vsi taki klubi ostajajo dobre gostilne z ambicijo dobre pijače in jedače.

Dr. Peter Urbanc

KOLEDAR PRIREDITEV

NOVEMBER

5. — Štajerski klub priredi svoje tradicionalno martinovanje v dvorani pri Sv. Vidu. Igra Veseli Slovenci orkester.

11., 12. in 13. — Novemberfest pri Sv. Vidu. Prebitek namenjen za nova okna za svetovidsko farno šolo.

12. — Belokranjski klub priredi martinovanje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Igrajo Veseli Slovenci, nastopili bodo tudi Fantje na vasi.

12. — Pevski zbor Jadran priredi koncert z večerjo in plesom v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd. S serviranjem večerje bodo začeli ob 5. popoldne.

DECEMBER

4. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi miklavževanje v farni dvorani. Pričetek ob treh popoldne.

— 1984 —

FEBRUAR

26. — Slovenska šola pri Sv. Vidu bo postregla s kosilom v farni dvorani od 11.30 do 1.30 popoldne.

MAREC

24. — Slovensko-ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.

APRIL

1. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v avditoriju pri Sv. Vidu.

MAJ

12. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi Materinsko proslavo v farni dvorani. Pričetek ob 7. uri zvečer.

JULIJ

29. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slovenski pristavi.

OKTOBER

6. — Fantje na vasi priredijo 7. letni koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave. Pričetek ob 7. uri. Za ples igra Alpski sekstet.

Škofovska sinoda v Rimu

V vatikanskem mestu se je 29. septembra pričelo zasedanje VI. škofovske sinode. Udeležuje se je 221 škofov iz vseh predelov sveta, kajti vsaka lokalna škofovska konferenca ali vsaka lokalna Cerkev je poslala na sinodo svoje zastopstvo.

Otvoritvena slavnost je bila v baziliki sv. Petra, kjer je s papežem Janezom Pavlom II. somaševalo 45 kardinalov, nadškofov in škofov. Še pred tem pa so se vsi člani sinode udeležili spokorne procesije iz Sikstinske kapele preko Trga sv. Petra in skozi sveta vrata do oltarja spokornosti.

To ima svoj važen simbol, kajti ta sinoda bo obravnavala prav snov "Sprave in pokore v poslanstvu Cerkev". Zato je papež v otvoritvenem nagovoru poudarjal, da je Kristus sam dejal, da je treba spreobrniti se in delati pokoro. "Bilo bi res težko najti bolj temeljno snov za delo sinode kot je ta."

Sinoda bo trajala ves mesec oktober. Posvetovanja sinode bodo imela za osnovo poseben delovni dokument, ki obsega 70 strani. Ta dokument je nastal na podlagi odgovorov, ki so jih dale škofovske konference vsega sveta na vprašanja generalnega tajnika škofovske sinode. Ena izmed važnih in kočljivih zadev je osebna spoved in skupna odveza.

Kanadska Domovina

Iz slovenskega Toronta

Pismo dr. Janeza Hornböcka...

(nadaljevanje s 5 str.)

rajo za našo Družbo. Spominjam se vseh rajnih in živih dobrotnikov, ki so z velikimi in manjšimi darovi, dostikrat težko prihranjenim denarjem, omogočili poživitev Družbe zlasti v letih po drugi svetovni vojni in v zadnjih tridesetih letih pomagali vzdrževati naše dijaške domove.

Omogočili so številnim fantom in dekletom slovenskih koroških družin študij na Državni gimnaziji za Slovence v Celovcu in bivanje v domovih Družbe sv. Mohorja. Osem duhovnikov, ki delujejo danes po naših farah, med študirajočo in podeželsko mladino, in število bogoslovcev, ki študirajo v Solnogradu, lepo število katoliških laikov in profesorjev v naši gimnaziji, in nad sto katoliških fantov in deklet, aktivistov Katoliške akcije in voditeljev katoliške mladine, so dali mohorjevi dijaški domovi s pomočjo številnih dobrotnikov zlasti iz Amerike in Kanade sv. Cerkev in slovenskim vernikom po koroških farah. Mar niso ti uspehi velik kup dobrih volj!

Bridka je bila usoda zdomskih in zamejskih Slovencev po drugi svetovni vojni. Svo-

Iz Ontarija...

(nadaljevanje s 5. str.)

noval koordinator, ki je vladni uslužbenec. Ta bo dajal navodila, informacije, pobude krajevnim odborom, ki planirajo, kako bodo proslavili 200-letnico.

K tem proslavam 200-letnice Ontarija se bomo še povrnili, ker je tudi mnogim Slovincem ta zemlja postala nova domovina, polna svobode in založena z najboljšim kruhom za vse pridne in delavne.

Por.

jim idealom, veri in narodu zvesti, so našli novo domovino po evropskih in prekomorskih deželah. Ustvarili so si vsepovsod novo eksistenco, in kjer koli so se naselili, je vzkliko po zgledu domovine novo versko in kulturno življenje. Dolga leta jih je bodril in učil škof dr. Gregorij Rožman. Zdaj pa še zbira okrog domačih duhovnikov že drugi rod v cerkvah in dvorinah, ki so si jih postavili v novi domovini.

Brez mohorjanov v Združenih državah in v Kanadi ter drugih prekomorskih državah, bi Družba sv. Mohorja v Celovcu ne oživela in postala to, kar je danes. Družba sv. Mohorja v Celovcu je rasla in uspeva še danes iz dveh zdravih korenin: ena so koroški Slovenci, druga pa zdomski Slovenci, zlasti v Kanadi in v Združenih državah.

Častno je število slovenskih pisateljev, ki so se zbrali v zadnjih 35 letih okrog obnovljene Družbe sv. Mohorja v Celovcu. Že v prvih letih se ji je pridružil najbolj plodoviti in znani pisatelj zdomskih in zamejskih Slovencev Karel Mauser. Večji del njegovih povesti in romanov je izšel v založbi Družbe sv. Mohorja. Z izdajo njegovega Izbranega dela se Mohorjeva hoče vsaj nekoliko obdolžiti njegovemu spominu.

Nad 1.800.000 slovenskih knjig in publikacij je Družba sv. Mohorja v Celovcu izdala od časa svoje obnove v letu 1947 do danes. Mar ni tudi bibliografija, ki je letos izšla, častna dokumentacija velikega kupa dobrih del številnih slovenskih pisateljev in kulturnih delavcev!

Družina mohorjanov je velika in razkropljena po vsem svetu, kjer bivajo Slovenci. Okrog 8.000 udov šteje bratovščina sv. Mohorja.

In končno še velika prošnja,

Izseljenec — požrešnež

TORONTO, Ont. - Jože Javoršek, slovenski pisatelj, je letos izdal novo knjigo *Adamovo jabolko*. Literarno knjiga ni kaj posebnega, je pa zanimiva radi opisovanja današnje slovenske družbe.

Pisatelj se je udeležil revolucije kot krščanski socialist, ni pa pravočasno presedlal v partijo in je tako obstal nekje ob robu današnje slovenske nomenklature. To zamuda skuša Javoršek sedaj nadoknaditi s klečeplazenjem pred partijo, kar je očitno ravno v tej knjigi.

Pisec kritizira izseljenski pojav, toda iz povsem napačnega kota. Pravi, da je izseljenstvo samomor in da je to ena najhujših sramot, kar jih je doživela revolucija. Namesto ustvarjalnosti v domovini, kar

je bil cilj revolucije, smo zapadli v vsesplošno požrešnost.

Tako pisec, ki ne ve ali noče vedeti, da se vsak človek in tako tudi Slovenec težko loči od domovine. Vendar v preteklosti se je Slovenec pač izseljeval, ker doma dela ni dobil, ali pa je bilo plačano samo petino tega, kar dobi v Nemčiji. K temu dodajmo še dikator partije, ki tudi po tragedijah iz let 1941/46 ne popušča.

Vsi ti razlogi se komaj morejo imenovati »požrešnost«. Sreča v nesreči za obstoj slovenskega naroda je danes ta, da je emigracija na zahod zaradi ekonomske krize več ali manj zaprta. Pri današnji povsem odkriti revščini bi se izselilo pol naroda.

Dr. Peter Urbanc

ki se poraja v mojem srcu po 35 letih dela za Družbo sv. Mohorja v Celovcu. Držimo skupaj in ohranimo, kar smo si ustvarili. Družba sv. Mohorja je danes iz dneva v dan bolj potrebna ne le koroškim Slovincem, ampak vsem zdomskim Slovincem. Posebno bo še potrebna mlademu rodu, ki prihaja za nami. Potrebna je v veliki meri slovenskim koroškim staršem in študentom. Danes se bije boj za vsakega študenta. Vzgoje, kakršna je v novem domu Slovenskega školskega društva, ne moremo sprejeti. Zato prosimo vse dobrotnike v Kanadi in v Združenih državah za pomoč, da bomo zmogli vzdrževati naše dijaške domove in pridobiti čim več študentov za mohorjeve domove, kjer se jim nudi solidna krščanska in narodna vzgoja.

Želim vsem na tem jubilejnem koroškem večeru zbranim prijateljem in znancem, slovenski mladini in staršem, posebno vsem organizatorjem, veliko domačega veselja in pošiljam vsem prav lepe koroške pozdrave! Morda se še kdaj vidimo, če je božja volja. Obiščite me, če bivate na Koroškem. Lepo opremljene sobe v obeh mohorjevih domovih so Vam v počitnicah vedno na razpolago.

Vaš hvaležni

Dr. Janez Hornböck
Ravnatelj DSM

Ameriška Domovina druži Slovence po vsem svetu!

Novi grobovi

Katherina Volk

V ponedeljek, 24. oktobra, je v Euclid General bolnišnici umrla 86 let stara Katherina Volk s 303 E. 272. ceste, rojena Volk v Trnovem pri Gorici, od koder je prišla v ZDA okoli l. 1930, vdova po l. 1952 umrlem možu Louisu, mati Sophie Subel, 4-krat stara mati, 8-krat prastara mati, sestra Betty Volk (Jug.) ter že pok. Louisa in Mildred. Privaten pogreb bo v oskrbi Železovega pogrebnega zavoda.

Rose M. Krizman

Umrla je 73 let stara Rose M. Krizman iz Mentorja, Ohio, žena Matta, mati Donalda, Gilberta in Matthewa, 4-krat stara mati, sestra Anthonyja Skully ter že pok. Ide Stilson in Frances Cross, članica KSKJ, SZZ in Katoliških vitevov Ohia. Pogreb je bil včeraj, v ponedeljek, iz pogrebnega zavoda Brunner, 8466 Mentor Ave., Mentor, O., v cerkev sv. Janeza Vianneyja v Mentorju. Darovi v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele na Neff Rd. bodo s hvaležnostjo sprejeti.

ZAK-ZAKRAJSEK
pogrebni zavod
6016 St. Clair Ave.

New Phone - 361-3112

Nova tel. st. 361-3112

John Fortuna, licenciran pogrebnik

**"SLOVENIA
RADIO PROGRAM"**

HEARD COAST TO COAST
4 till 5 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

Dr. Fr. Kramberger, mariborski škof, na obisku v Kanadi

Opogumljal je svoje brate in sestre v veri in v zvestobi narodnim izročilom

CLEVELAND, O. - Pod gornjim naslovom je prinesla ljubljanska Družina od 9. oktobra naslednje poročilo o septembrskem obisku mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja med kanadskimi rojaki:

»Mariborski škof dr. Franc Kramberger je že sredi septembra opravil svoj obisk kanadskim rojakom, ki žive v Montrealu, Torontu in Hamiltonu in njihovi okolici. V Montreal je odšel na posebno povabilo tamkajšnjih slovenskih vernikov, da jim je 11. septembra blagoslovil novo svetišče sv. Vladimirja. Škof Kramberger je tam tudi vodil tridnevno duhovno pravo za ta veliki praznik njihovega župniškega občestva.

Od l. 1957 upravljajo montrealško slovensko verno občestvo lazaristi. Prvi je prišel med Slovence v tem kraju in okolici lazarist Jože Časl. L. 1964 je slovenska cerkev sv. Vladimirja postala samostojna župnija za Slovence. V l. 1976 je prišel v to župnijo p. Janez Jeretina. V njegovem času je bila močna želja mnogih, da bi začeli z gradnjo nove cerkve. Dogovorili so se, da bi preuredili starejšo cerkev. Staro cerkev je slovenska skupnost v Montrealu prodala 19. avgusta Kitajcem. Lazarista Janeza Jeretina je letos konec julija zamenjal Franc Letonja, ki je naprej vodil gradbeno dela.

Novo cerkev so montrealški slovenski verniki že prvi dan škofovega obiska napol-

nili do zadnjega kotička. Veličastno pa je bilo ob blagoslovitvi nove cerkve in oltarja. Več slovenskih duhovnikov se je zbralo iz raznih krajev Kanade. Tudi montrealški škof je poslal svoje zastopstvo. Med mašno daritvijo so peli združeni pevski zbori iz drugih kanadskih slovenskih župnij. Po maši pa je bila lepa prireditev v župnijski dvorani ter škofovo osebno srečanje s slovenskimi montrealškimi rojaki. Večina vernikov te župnije je iz Slovenske krajine ali iz Prekmurja, kakor so temu delu slovenske zemlje dali poimenovanje štajerski rojaki po l. 1918. Škof Kramberger je zbrane še posebej pozdravil v imenu vseh slovenskih škofov, duhovnikov in vernikov iz matične domovine.

Podobna prisrčna srečanja je doživel škof Kramberger tudi v Torontu in Hamiltonu. V slovenski župniji Marije Pomagaj v Torontu so se zbrali skoraj vsi slovenski duhovniki, ki delujejo v Kanadi, dalje veliko zastopnikov raznih cerkvenih odborov, skavti in nad 150 narodnih noš. Prisrčno dobrodošlico je pripravil škofu tudi cerkveni pevski zbor. Prav tako je bilo tudi v drugi slovenski župniji v Torontu, katero vodijo lazaristi, tj. pri Mariji Brezmadežni. Na praznik Povišanja križa, 14. septembra, pa je bilo prisrčno srečanje škofa Krambergerja s številnim cerkvenim zborom v župnijski dvorani pri Sv. Gregoriju Velikem v Hamiltonu. Po večerni maši je bila v župnijski dvorani aka-

demija — nastopi, recitacije, glasbene in pevske točke, govori itd.

Nepozabna so bila tudi vsa druga srečanja mariborskega škofa s kanadskimi rojaki. V vsaki župniji je škof obiskal vsaj nekaj slovenskih bolnikov. V kliničnem centru v Torontu je obiskal tudi bolnega lazarista Jeretina, ki ga je bil povabil na blagoslovitev nove cerkve; toda tri mesece pred koncem del je zbolel. Njegovo delo je uspešno spravljal do konca mladi župnik Franc Letonja.

To je le zunanja podoba srečanj škofa Krambergerja z rojaki v Kanadi. Toda kdo bi izmeril globino čustev in doživetij rojakov pri maši, v dvorani, na domovih itd. Kadar prideš med rojake, prideš med nje kot romar. Sleherni, ki ga srečaš in ki ti pove, da je Slovenija njegov stari kraj, njegova nepozabljena domovina, takrat ti vsak izmed njih postane dragi brat in ljuba sestra.

(Za AD pripravil J.S.)

Diplomatski odnosi z Vatikanom

Člani ameriškega senata so se 23. septembra soglasno izrekli za ponovno navezavo diplomatskih stikov med Vatikanom in Združenimi državami Amerike. S tem je bila razveljavljena odredba iz leta 1867, ki je prepovedala uporabo državnih sredstev za vzdrževanje diplomatskih stikov med U.S.A. in Vatikanom. Republikanski senator Lugar je ob sprejemu sedanjega odloka izjavil: "Zadnji čas je že, da ZDA priznajo neodvisni status Vatikana."

Ta odlok je obenem tudi prvi korak k ponovni navezavi uradnih diplomatskih stikov med obema državama. Odločitev, ki jo je sprejel senat, morajo potrditi še v predstavnikiškem domu. Politični krogi v Washingtonu so mnenja, da se bo tudi predsednik Ronald Reagan osebno zavzel za hitro rešitev potrebnega postopka.

Ameriški senat se je že leta 1977 izrekel za ponovno vzpostavitev diplomatskih odnosov med Vatikanom in ameriško vlado, toda kongres je ta predlog odklonil. Od druge svetovne vojne zastopa ZDA v Vatikanu le stalni opazovalec, medtem ko ima 106 drugih držav pri apostolskem sedežu

Kuharice so imele veliko dela

Pripraviti in servirati hrano za 850 gostov je zelo zahtevno delo. Toliko je bilo gostov na Slomškovem kosilu pri Sv. Vidu preteklo nedeljo popoldne. Med marljivimi kuharicami in delavkami v kuhinji so bile, z leve proti desni, ANI KURBOS, ANNE KERN, IVANKA KOŠIR in JOSIE GODIC.

(Slika: Jim Debevec)

Varnostna navodila za Halloween

Halloween je nekak otroški praznik, ki ga otroci vse leto nestrpnost pričakujejo. Ta večer si otroci nadenejo maske in se našemijo kot čarovnice, živali, hudički itd. Hodijo od hiše do hiše in trkajo na vrata ter nastavljajo košare ali vrečice za "Halloween treats". Otroci ne morejo razumeti, če jih starši iz varnostnih razlogov ta večer ne pustijo na cesto in so ves večer žalostni, razočarani in jezni. Dasi je bil ta večer originalno namenjen otrokom v veselje in zabavo, so v zadnjih letih na Halloween večer bili otroci izpostavljeni raznim nevarnostim, ker več hudobnežev podtakne v sladkorčke ostre predmete - igle, britvice ali celo strup; otroci brez spremstva so izpostavljeni tudi nasilnim napadom. Vsako leto je vedno več otrok ranjenih in pripetilo se je celo nekaj smrtnih slučajev. Podatki sicer nakazujejo, da je ta večer največ smrtnih slučajev in težkih poškodb zaradi prometnih nesreč, a pripetile so se tudi nesreče zaradi opeklin, ko so se

otrokom vnele maškeradne obleke, ali ko so použili svoje "treats" s podtaknjemi ostrimi predmeti.

Rdeči križ je zbral nekaj navodil, kako naj starši in otroci pazijo, da jih da večer ne zadene nesreča:

Če je maškeradna obleka temna, naj starši nalepijo na obleko svetle trakove, ki odbijajo svetlobo, da jih šoferji pravočasno opazijo.

Starši, ki spremljajo otroke ali otroci sami naj imajo baterijske luči (flashlights), da se ne spotaknejo na stopnicah.

Otroci naj ne nosijo prižganih sveč ali bakelj.

Maškeradne obleke naj ne bodo hitro vnetljive, ker je že bilo več nesreč zaradi hudih opeklin po vnetju maškeradne obleke.

Otroci naj ne nosijo mask ali velika pokrivala, ki jim ovirajo pogled. Bolj varno je, če jim obraz našemijo z barvami.

Otroci naj ne vstopajo v čisto tuje hiše, kjer ne poznajo ljudi.

Otroci se naj izogibajo temnih in praznih ulic, posebno pa praznih in opučenih starih hiš.

Domovi naj bodo tudi na dvorišču in pri glavnem vhodu ta večer rasvetljeni, da imajo starši dober razgled.

Majhne otroke naj vedno spremljajo odrasli ljudje.

Ko se otroci po svojem obhodu veseli vrnejo domov, naj starši najprej skrbno pregledajo vse "treats", predno jih otroci začnejo jesti.

U.S. Postal Service STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION Required by 39 U.S.C. 3685		
1. TITLE OF PUBLICATION AMERIŠKA DOMOVINA		2. DATE OF FILING 10-25-83
3. FREQUENCY OF ISSUE SEMI WEEKLY except 1st TWO WEEKS IN JULY & ONE WEEK AFTER CHRISTMAS		4. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE \$28.00 Price, \$17.00
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printer)		
6. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OF GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHER (Not printer)		
7. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESSES OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank)		
PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) American Home Publishing Co., Inc., 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103		
EDITOR (Name and Complete Mailing Address) English - James V. Debevec Slovenian - Dr. Rudolph M. Susel 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103		
MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) James V. Debevec, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103		
8. FULL NAME AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF EACH STOCKHOLDER OWNING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)		
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 423.12 (2) (MM) only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one) ☒ (1) HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ (2) HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement.)		
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION		11. AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		3001
B. PAID CIRCULATION 1. Sales through dealers and carriers, street vendors and counter sales		767
2. Mail Subscription		1975
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of 10B1 and 10B2)		2742
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIER OR OTHER MEANS SAMPLER, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		9
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		2751
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. Office use, left over, unsold, spoiled after printing		250
2. Return from News Agents		250
G. TOTAL (Sum of E, F1 and 2 - should equal net press run shown in A)		3001
12. I certify that the statements made by me above are correct and complete		
SIGNATURE AND TITLE OF EDITOR, PUBLISHER, BUSINESS MANAGER, OR OWNER James V. Debevec, Publisher		

Zwiss Haus
FAMILY STYLE RESTAURANT
at Nordic Village
7480 Warner Road, Route 307
Madison, Ohio 44057
GENEVA

ZAK COSIC FUNERAL HOME
Since 1890

Dostojanstvena postrežba po zmerni ceni
Jedilne in družabne sobe na razpolago
28890 Chardon Rd., Willoughby Hills
(1 Block East of Bishop Rd.)
585-5100
Susan Zak Cosic - Funeral Director

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Željni so bili o Rusiji povedati vse, kar so vedeli, in tako so bili v izjavah gospodarski, politični, geografski in drugi podatki. Tedaj sem bral dolge zapiske izpraševalcev o zlatokopih daleč v polarnih gričih ob reki Leni, o premogovnikih okoli Norilsk nedaleč od izliva reke Jenisej, o rudokopih Karagande in drugih krajih, kjer so milijoni vseh narodnosti, a povečini Rusov umirali v suženjstvu.

Med japonskimi povratniki so se našli sposobni opazovalci. Njih pripovedovanja so razkrila grozote terorja v Rusiji pod Stalinom, kakršnega zgodovina človeštva ne pozna.

Trdovratnih pristašev komunizma med povratniki ni bilo mnogo, vendar preveč, kar se je izkazalo v izbruhu delavskih stavk v krajih, kjer se je osredotočila njih agitacija. Tajno so sodelovali s sovjetsko misijo v Tokiu, v kateri je število »diplomatov« čez noč naraslo od 16 na 467 oseb.

MacArthur je zahteval, da morajo za poslovanje nepotrebno število zmanjšati, in zato je njih štab končno štel manj kot dvesto oseb. Te so ostale največ zaradi obveščanja in prikritega vodstva nad stranko in podtalnimi mrežami. Nemalo teh so razočarani povratniki sami pomagali razbiti, s tem da so jih javili policiji.

Zanimalo nas je, kaj so sovjeti ali ruska ambasada od njih zahtevali, o čem so morali poročati. Precej navadna špijonažna naročila so prišla na dan: a) velikost, razporeditev in poveljstvo ameriških vojnih sil; b) morski promet, imena ladij, odkod in kam plujejo in kaj prevažajo; c) opis železniških postaj, opreme in zgradbe za popravila; d) sestav in moč japonske policije in obrežnih straž; e) podrobnosti o letališčih in ameriškem letalstvu.

To so bila naročila za pozitivno špijonažo; policija jih je odkrila, ko je zajela dve mreži obveščevalcev. Če so se Rusi posluževali povratnikov tudi za svojo kontrašpijonažo, mi ni bilo znano. Mogoče so to vršili sami s svojimi številnimi »diplomat« ter bolj zanesljivimi in preizkušenimi člani stranke.

Vsekakor nam je bilo znano, da je sovjetska ambasada ob izbruhu vojne na Koreji nekaj dni sežigala dokumente, ki so se najbrž tikali te vrste tajne službe. Ne zelo prebrisan način je bilo dognano, da je sovjetska misija najemala japonske špijone. Finančno mi-

nistrstvo v Tokiu je plačevalo stroške zveznih okupacijskih misij. To je šlo na račun vojnih odškodnin. Bankovci, plačani ruski misiji, so bili nalašč zaznamovani in ti so se s časom našli v posesti špijonov, ki so služili Rusom, a bili istočasno v službi japonske policije, torej tako imenovani »dvojni agenti«. Njih kontrašpijonaža je bila dokazana.

Iznajdljiva policija in strokovnjaki tajne službe, ki se je nazivala *Kempej-taj* in je bila po premirju razpuščena, so iztaknili in razbili mreže, katere so ruski agenci razvili v nadomestilo za Richarda Sorgeja, opisanega v naslednjem poglavju. Vsaj v špijonaži je torej tudi Japonska z vzem prizadevanjem za mir in red bila primorana po odhodu MacArthura okusiti neprijetnosti hladne vojne.

* * *

Sodelovanje G-2 oddelkom v Tokiu je predstavljalo samo del moje odgovornosti, katero bi opisal kot poklic svetovalca. V tem oziru so bila po prvem polletju dela v uradu na vrsti razna potovanja na otočje Okinawa, na Formozo in daljši poleti v Korejo, o kateri bom pozneje pisal.

Pri delu v uradu sem imel stike z ameriškimi, avstralskimi in japonskimi ustanovami. Nekoč je japonski varstveni urad želel, da prisostvujem izpraševanju šestih Kitajcev, ujetih na morju med Formozo in Kitajsko. Veliki čoln jim je vihar prekucnil in morska patrulja jih je našla izčrpane, a držeče se za preobrnjeno ladjičo.

Izdajali so se za ribiče z obrežja province Čekiang; govorili so samo tamkajšnje narečje. Japonci jih niso razumeli in moj kitajski tolmač, dasi po izvoru z juga, je imel težave. Še bolj sitno je bilo, ker so spretno z izgovori in pojasnjevanji vsi odgovarjali istočasno, tako da je bilo namesto odgovorov slišati samo šunder.

Na nobeno vprašanje, ki sem ga stavil po tolmaču, nisem dobil odgovora, ki bi me prepričal, da so res ponesrečeni ribiči. Opazil sem, da je samo eden med njimi, ležeč na prični v kotu, molčal. Ta se je nenadno dvignil in stopil proti vratom, kjer sem stal. Pokazal je, da hoče iti na stran. Priklimal sem, a namesto da bi se umaknil, da ga pustim skozi vrata, sem ga zadržal, ga potrepal po rami in z roko ob laktu nizzol prijel njegovo roko ter jo otipal.

»Ta ni noben ribič,« sem dejal častniku, ki je vodil prei-

skavo. Ribiči imajo široke in trde dlani in prste, utrjene od žuljev. Na Kitajcu pa sem otipal roko, ki najbrž nikoli ni veslala ali občutila mornarske vrvi; bila je manjša in mehkejša od moje.

Izpraševanje, katero so mislili opustiti, se je začelo znova, toda za vsakega Čekianca posebej v zaprti sobi. Drugi dan mi je prišel japonski uradnik povedat, da so bili trije res morski ribiči iz Čekiang, trije drugi pa agenti, poslani na Formozo, da stopijo tam v stik z že nastavljenimi špijoni in izdelajo načrt za atentat na Čangkajška. Ti trije so mnogo izpovedali in izpraševalec je lahko razumel pravilno kitajsko mandarinščino.

Med Japonci

Japonska dežela je vrt in Japonci so vrtnarji, ljubitelji narave kot mogoče noben drug narod. Seveda so industrialci in velikomestni ljudje, a nikjer na svetu ne hitijo tako v naravo kot prebivalci Tokia in drugih milijonskih mest te lepe dežele. Če je praznik ali delavnik, se iz preobljudenih selišč ljudje v trumah podajajo v gričevje in visoke planine.

Poleti in pozimi ni steze po gozdih in livadah brez sprehajalcev. Posamezniki in skupine se ustavljajo na razglednih točkah in občudujejo pokrajino, se mude v šumah in opazujejo drevje in ptice.

Ko se kraj februarja pokaže prvo cvetje na neke vrste divjih češpljah, so vasi v gričevju južno od Jokohame natrpane z mestnimi obiskovalci. To je nekakšen prvi pomladanski praznik. Divje češnje se razcveto mesec pozneje in te privlačijo še več ljubiteljev te lepote. Orjaška bela lilija, svojevrstna po velikosti in barvnosti, samuje v skalovitih vrhovih gričev. Stotine občudovalcev priplezaje do nje in jo spoštljivo ogledujejo. Cvetja ne trgajo, krasi naj naravo in služi v nasladi vsem sprehajalcem in gorskim plezalcem.

Japonski vrtovi so posebnost svoje vrste, po načrtu in namenu v nobenem oziru tako formalni kot evropski. Kot neločljiv del poslopij, katera obdajajo, morajo biti v skladu s stavbo. Umetni del s pritlikavimi drevesci in cvetnim grmičjem poleg vodnjakov in stez in posajen sorazmerno z lego zemljišča, ki je redkokje ravno.

Formalnih cvetnih gred skoraj ni opaziti, a med skrbno pomešanimi nasadi se poraja vsak cvet, ki bi se v evropskih vrtovih našel v grednih skupinah. Japonski vrtnar, pravcati umetnik, zna spajati; po barvnosti, velikosti in razprostrtosti posadi cvetlice med grmičevje in pritlikave borovce, da se vsak del in rastlinski košček ujema v enoten okras.

Še bolj se izraža umetnikova roka pri devanju cvetja v vaze. To je japonska posebnost, edinstvena po načinu in narodnem zanimanju. Na univerzah nudijo tečaje za urejevanje cvetja v vazi in vencu in to na fakultetah s poukom v kiparstvu, slikarstvu in drugih

umetnostih. Za to panogo pouka se zanimajo moški in ženske; iz nje izhaja poseben poklic, največ za moške, za urejevanje cvetja in sploh notranje okraševanje z rezanim in rastočim cvetjem.

Opazoval sem nekajkrat Japonca pri tem poslu, katerega vrši, kot da bi bil pri nekakšnem obredu. Sprva se mi je zdelo, da se pred menoj odigrava prijazna burka, a vršilo se je vse po klasičnem predpisu, s pobožnim premišljevanjem pri vsakem umetnikovem gibu.

Bilo je pred dopoldansko čajanko v hiši premožnega Japonca. Oblečen v do tal segajočo črno svileno kimono nas je sprejel pri vodnjaku s kamnitimi kipi pod visokim drevjem. Ker je bil sestanek družaben, se je vsakemu gostu priklonil trikrat do tal. *Koniči-wa?* (Kako se imate?) je pozdravljal, drugih besed ni bilo slišati.

Po vijugasti stezi med azelijami nas je odvedel do majhne vile. Pred vhodom smo se se-

zuli in strežnik nam je ponudil volnene sandale. Globoko pri-pognjeni smo vstopili skozi odprtino z zapahom, ki je bila namesto vrat.

Slikovite papirnate stene v lesenih okvirih so v nežnih pastelnih barvah upodabljale rastlinstvo, edini okras notranjščine. Čevlji visoka miza, obkrožena z blazinami, je predstavljala edino pohištvo. Po priklanjanju je gostitelj pokazal blazine na podu, kam naj se vsak usede. Razgovora skoraj ni bilo, le pritajene vljudne pozdravne besede. Čajanka se je pričela s pripravo cvetja.

Vstopil je gospod srednje starosti. Ali je bil član družine ali posebej najet urejevalec cvetja, ne vem. S košaro v roki se je ustavil v kotu, kjer je stala plitka široka skodela z vrčem vode. Globoko se je trikrat poklonil proti gostom in se obrnjen proti nam usedel na pod. Vse je delal počasi in premišljeno.

(se nadaljuje)

We'd like to teach you how to tie someone up, douse him with water and pound him on the back.

It could save a life. And severe bleeding, chemical burns and choking are just three of the emergencies we can prepare you for.

Our courses can familiarize you with almost every phase of safety, from simple accident prevention to first aid and CPR.

We're the American Red Cross. We're working hard to keep everyone working hard.

American
Red Cross

We'll help. Will you?

A Public Service of This Newspaper & The Advertising Council